

Президент України

*Дорогі друзі!
Шановна українська громадо!*

Нині ми вшановуємо 85-і роковини Голодомору 1932–1933 років в Україні – геноциду проти Українського народу.

Тисячі меморіалів у містах і селах України та по всьому світові, велика кількість наукових праць, жалобні заходи у День пам'яті жертв голодоморів за участю мільйонів людей у різних країнах, офіційне визнання іноземними державами Голодомору геноцидом Українського народу – далеко не повний перелік того, як вшановується пам'ять про невинних жертв цієї трагедії людства – однієї із найбільших у ХХ столітті, що була скрупульозно спланована та влаштована на мирних українських землях.

Завдяки зусиллям Конгресу українців Канади та усіх, хто долучився до їхньої доброї справи, відтепер і в Торонто постав Меморіал жертв Голодомору. Він є ще однією часточкою України в дружній нам Канаді – країні, яка стала справжнім домом для мільйонів українців, добрим другом, надійним союзником і партнером нашої держави.

Цей Меморіал – місце пам'яті та символ незламності українського духу, нагадування про жахливі злочини тоталітарного комуністичного режиму на українських землях і, найголовніше, попередження усьому людству про загрози, які несе нині Росія як країна-агресор.

Вдячний усім, хто взяв участь у спорудженні Меморіалу жертв Голодомору у місті Торонто. Вічна пам'ять мільйонам закатованих та принижених.

Пишаюся, що світове українство робить надпотужний внесок у консолідацію міжнародних зусиль задля допомоги Україні. Ваша діяльність заслуговує найвищої поваги.

Пам'ятаймо нашу історію і разом творімо успішне майбутнє.

Така єдина та згуртована Україна звільнить від російських окупантів – нащадків Сталіна і Кагановича – усю свою територію.

Нехай мир та злагода назавжди запанують на землі вільної України!
Слава Україні!

Петро ПОРОШЕНКО

Учасникам і гостям урочистого відкриття
Меморіалу жертв Голодомору-геноциду 1932-33 рр. в Україні, спорудженого в
м. Торонто, Онтаріо, Канада

Жалобна громадо! Дорогі брати і сестри!

Сьогодні канадійські українці та всі, хто поділяє на з нашим народом біль і пам'ять минулого, зібралися біля цього Меморіалу, спорудженого в Торонто на згадку жертв одного з найстрашніших злочинів ХХ ст. – штучного Голодомору-геноциду, масового вбивства голодом мільйонів наших співвітчизників, організованого та здійсненого більшовицькою владою Радянського Союзу.

Я є свідком тих страшних років. Моя родина також постраждала від Голодомору. Правду про цей злочин старанно приховували – в Україні її переповідали пошепки, а у вільному світі про неї довідувалися поступово, лише з плином часу усвідомлюючи весь масштаб трагедії.

Цей Меморіал – частина тієї великої праці, яка здійснена і ще буде робитися для того, щоби зберегти пам'ять про минуле, вшанувати жертв Голодомору, засвідчити правду про злочин, розповісти про історію новим поколінням. І ми маємо бути вдячні усім, хто жертвовною працею, пожертвами, підтримкою зробив можливим цей день, коли Меморіал відкривається в центрі Торонто, в одному з головних міст Канади – друга і партнера України.

Піднесімо молитви до Бога за спокій душ усіх заморених голодом! Нехай Господь упокоїть їх у Своєму Царстві!

Вічна пам'ять!

Закликаю на вас Боже благословення!

Філарет,
Патріарх Київський і всієї Руси-України
21 жовтня 2018 р

PRIME MINISTER • PREMIER MINISTRE

Statement from the Prime Minister of Canada

It is with great pleasure that I welcome you to the Official Unveiling of the Holodomor Memorial, presented by the Ukrainian Canadian Congress – Toronto Branch.

This November marks the 85th anniversary of the Ukrainian Holodomor of 1932-33: one of history's darkest chapters. The Holodomor Memorial that we unveil today will serve as a place for remembering the millions of victims of this systemic genocide, as well as educating those unfamiliar with the unconscionable act. The Memorial also speaks to the unbreakable will and spirit of Ukrainians, to maintain their identity and persevere as a people.

Let us take this opportunity to reflect on the values and principles that we as Canadians hold so firmly. We must continue to stay true to our democratic ideals and ensure that horrific events – such as Holodomor – are never forgotten: For remembering history is our best hope against repeating it.

Please accept my warmest welcome and best wishes for a successful unveiling.

A blue ink signature of Justin Trudeau, written in a cursive style.

Ottawa
2018

Ontario

October 21st, 2018

Holodomor Memorial

It is an honour to extend warm greetings for the official unveiling of the Holodomor Memorial in Toronto.

The Holodomor was a dark time in world history that resulted in the loss of millions of innocent lives and suppression of Ukrainian leadership, intellect, and identities.

It has taken years of hard work and perseverance to finally witness this commemorative monument gracing the everlasting heritage of Ontario.

As Premier of this great province, please accept my sincere appreciation in marking this very special Holodomor Memorial.

Sincerely,

A stylized, handwritten signature of Doug Ford.

*Doug Ford
Premier of Ontario*

HOUSE OF COMMONS
CHAMBRE DES COMMUNES
CANADA

HON. ANDREW SCHEER, P.C., M.P.
L'HON. ANDREW SCHEER, C.P., DÉPUTÉ
LEADER OF THE OFFICIAL OPPOSITION / CHEF DE L'OPPOSITION OFFICIELLE

October 21, 2018

Message from the Leader of the Official Opposition

I am pleased to extend my warmest personal greetings to everyone attending today's official unveiling of the Holodomor Memorial in Toronto.

For far too long, the Ukrainian Holodomor Genocide of 1932 and 1933 was kept secret by its perpetrators – the Soviet regime of Joseph Stalin. The deliberate starvation of millions of Ukrainians was a terrible crime and unimaginable atrocity committed against innocent men, women and children. Canada recognized the genocide in 2008 and the admirable efforts of Ukrainian-Canadians have been central to sharing the story of the Holodomor with the world.

I commend the League of Ukrainian Canadians, Ukrainian Canadian Congress (Toronto) and all other community organizations and individuals involved in establishing the Holodomor Memorial. It will serve as a place of remembrance, respect and public education for all Canadians. The lessons of the Holodomor resonate today, as Ukraine continues to struggle against a repressive regime in Moscow. The regime is trying to force Ukrainians to submit to its will, by inciting violence undermining Ukraine's sovereignty and territorial integrity. Canada's Conservatives will always be a strong voice for the people of a free and democratic Ukraine.

On behalf of Canada's Official Opposition, I extend my best wishes for a memorable and moving memorial unveiling ceremony.

Sincerely,

The Hon. Andrew Scheer, P.C., M.P.
Leader of the Official Opposition